

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. május 4.
(OR. en)

9015/23

DEVGEN 82
ACP 29
RELEX 547
SUSTDEV 70

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2023. május 4.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 8123/23

Tárgy: A korrupció mint a fejlődést akadályozó tényező
– A Tanács következtetései (2023. május 4.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a korrupcióról mint a fejlődést akadályozó tényező szoló,
a Tanács 2023. május 4-i 3946. ülésén jóváhagyott tanácsi következtetéseket.

A korrupció mint a fejlődést akadályozó tényező

A Tanács következtetései

1. A korrupció olyan összetett és tartós társadalmi, politikai, biztonsági és gazdasági probléma, amely a világ valamennyi országát és régióját érinti, beleértve Európát is. Negatív gazdasági hatása a becslések szerint kilencszer akkora, mint a globálisan nyújtott hivatalos fejlesztési támogatás összessége. A korrupció erodálja a demokráciát, az intézményekbe vetett bizalmat, a jogállamiságot, valamint az emberi jogok érvényesülését és gyakorlását. Államokat ejt foglyul, aláássa az államok legitimitását, az adóbeszedést és a közszolgáltatások nyújtását, valamint torzítja a működő piacokat, és ezáltal tényleges akadályt képez a fenntartható emberi, gazdasági és társadalmi fejlődés valamennyi területén. A korrupció a szegénység felszámolásának egyik fő akadály, mivel a szegényeket és a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyeket és csoportokat sújtja a leginkább. Súlyosbítja az egyenlőtlenségeket, és aránytalanul sújtja a nőket, a lányokat és a fogyatékossgal élő személyeket. A korrupció továbbá táptalaja a szervezett bűnözésnek, és minden szinten negatív hatást gyakorol a biztonságra és a stabilitásra. Ezen okok miatt a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend – különösen annak 16. fenntartható fejlődési célja –, a fejlesztéspolitikára vonatkozó új európai konszenzus, valamint a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) mindegyike a fenntartható fejlődés akadályaként kezeli a korrupciót.
2. A Covid19-világjárvány beszűkítette az erőforrásokat, és rámutatott a közkiadások hatékony felügyeletének fontosságára. Oroszország Ukrajna elleni, provokáció nélkül indított és jogellenes agresszív háborúja hozzájárult a globális élelmezési és energiaválsághoz. Ezzel összefüggésben a Tanács megállapítja annak egyre növekvő sürgősségét, hogy összkormányzati megközelítés alkalmazásával küzdjünk a korrupció ellen – bárhol és bármikor is üsse fel a fejét –, annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás eljusson a leginkább rászorulókhhoz és a lehető leghatékonyabb módon kerüljön felhasználásra.

3. A Tanács nagyra értékeli, hogy a Bizottság szolgálatai és az EKSZ az EU külső tevékenysége révén jelentős mértékben hozzájárulnak a korrupció elleni küzdelemhez. Ez – kétoldalú és regionális programok révén – magában foglalja az államháztartási gazdálkodási rendszerek javításának támogatását, a partnerországokkal folytatott politikai és emberi jogi párbeszédet, valamint az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2024-es időszakra szóló uniós cselekvési tervet. A Tanács emlékeztet a korrupció elleni globális fellépés egyéb lehetséges eszközeiről jelenleg folyó megbeszélésekre.
4. A Tanács hangsúlyozza, hogy a korrupció elleni küzdelem, a demokratikus értékek és a magas szintű normák előmozdítása, valamint a jó kormányzás és az átláthatóság biztosítása szerves részét képezik az EU és a tagállamok valamennyi partnerországgal folytatott együttműködésének, valamint a Global Gateway fő alapelvei közé tartoznak.
5. A Tanács kiemeli, hogy a korrupció a globális kereskedelem egyik legkölségesebb nem vámjellegű akadály – különösen az alacsony jövedelmű országok és a közepes jövedelmű országok alsó sávjába tartozó országok esetében –, egyszersmind a kedvező üzleti és beruházási környezet megteremtésének egyik fő akadály. A kereskedelem és a magánberuházások erősíthetik azokat az ösztönzőket, amelyek a korrupciónak egy nyitott, fenntartható és szabályokon alapuló kereskedelmi rendszer és innovatív finanszírozási megoldások előmozdítása révén történő visszaszorítására irányulnak.
6. A Tanács megállapítja, hogy a pénzmosás, az adókijátszás és a nemzetközi vesztegetés jelentős részét teszi ki az illegális pénzügyi mozgásoknak. Ezért a korrupció elleni küzdelemnek fontos elemét képezi a vállalati tulajdonlás nagyobb átláthatóságának biztosítása, valamint azon erőfeszítések támogatása, amelyek egyfelől az ellopott eszközök felkutatására, befagyasztására és visszaszerzésére, másfelől a pénzmosás elleni rendszereknek, a tényleges tulajdonlásra vonatkozó átláthatóságnak, valamint az inkompatibilitásra és az összeférhetetlenségre, a lobbitevékenységre és a forgóajtó-jelenségre vonatkozó szabályoknak a megerősítésére irányulnak.
7. A fentiek fényében a Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy erős korrupcióellenes dimenziót építsenek be minden fejlesztési erőfeszítésbe és az olyan, egymással összefüggő ágazatokba, mint például az egészségügy, az oktatás, a foglalkoztatás, az energiabiztonság és az éghajlatváltozás elleni küzdelem. Ez különösen fontos az államháztartási gazdálkodás és az olyan területek esetében, ahol a korrupció széles körben elterjedt és azt a fenntartható fejlődés egyik fő korlátjaként azonosították, ideértve például a konfliktusokat és a válságokat, a közbeszerzést, a nyersanyag-kitermelő iparágakat és a nagyszabású infrastrukturális projekteket.

8. A Tanács üdvözli a partnerországokban a 2010–2021-es időszakban a jogállamisághoz és a korrupció elleni küzdelemhez nyújtott uniós támogatás közelmúltbeli értékelését, amely megfelelő alkalmat jelent egy, a korrupció elleni küzdelemre irányuló, ambiciózusabb és átfogóbb „Európa együtt” megközelítés kialakításához. A Tanács nyugtázza különösen azokat az ajánlásokat, amelyek egy ágazatokon átívelő, egységes és átfogó korrupcióellenes keret kidolgozására, valamint a nyomon követés, az értékelés, az elszámoltathatóság és a tanulás javítására irányulnak. A Tanács hangsúlyozza, hogy a korrupció elleni intézkedések horizontális alkalmazása hozzájárulhat a polgárok mindennapi életének a létfontosságú szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, az egyenlőtlenség csökkentése, valamint az elszámoltatható és inkluzív kormányzás előmozdítása útján történő javításához.
9. Ezt szem előtt tartva a Tanács felkéri a Bizottságot és a főképviselet, hogy a korrupció mint a szegénység felszámolását és a fenntartható fejlődést akadályozó tényező megelőzése és leküzdése érdekében alkalmazzanak stratégiaibb és integráltabb uniós megközelítést. Ennek magában kell foglalnia egy, a korrupció elleni küzdelem szempontjának az EU külső tevékenysége keretében való érvényesítésére vonatkozó aktualizált iránymutatás gyors kidolgozását és terjesztését. E munka során fontos referenciaként kell szolgálnia az ENSZ korrupció elleni egyezményének, a nemzetközi kereskedelmi ügyletekben a külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni küzdelemről szóló OECD-egyezménynek, a nemzetközi kereskedelmi ügyletekben a külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni további küzdelemről szóló, 2021. évi OECD-ajánlásnak, a korrupciós kockázatok kezeléséről szóló, a fejlesztési együttműködés aktorainak szánt, 2016. évi OECD-ajánlásnak, valamint az egyéb nemzetközi és európai normáknak.
10. A Tanács hangsúlyozza, hogy a fejlesztés emberi jogokon alapuló megközelítése fontos eszköz a korrupció elleni küzdelemben, amely megközelítés mellett az EU és tagállamai egyaránt elkötelezettek, összhangban a fejlesztéspolitikára vonatkozó új európai konszenzussal, valamint a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel (Globális Európa) szóló rendeletben foglaltakkal. A Tanács emlékeztet továbbá arra, hogy alkalmazni kell a hatékony fejlesztési együttműködés elveit, ami hozzájárulhat a korrupciós gyakorlatok csökkentéséhez és a közintézmények megerősítéséhez, többek között a szakértelemnek a közszektorban való növelése, valamint kapacitásépítés, technikai segítségnyújtás és tudásmegosztás révén.

11. A Tanács kiemeli, hogy a korrupció elleni küzdelemre irányuló újabb erőfeszítéseknek a kölcsönös tisztelet szellemében folytatott párbeszéden, inkluzív döntéshozatali folyamatokon, az emberi jogokon és a nemek közötti egyenlőségen kell alapulniuk, ugyanakkor a hosszú távú hatásokra kell összpontosítaniuk a helyi körülményeknek és a korrupció fő mozgatórugóinak a politikai gazdaságtani elemzéséből kiindulva. A Tanács hangsúlyozza továbbá, hogy a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó sikeres megközelítésekből levont tanulságokat – a tényekre és a bevált gyakorlatokra támaszkodva – be kell építeni a partnerségek valamennyi területébe, ugyanakkor minden szinten biztosítani kell a szakpolitikai koherenciát és a tagállamok korrupció elleni stratégiáival való koordinációt.
12. A Tanács ösztönzi az innovatív és hatékony technológiák alkalmazását az átláthatóság növelése és a korrupció kockázatának csökkentése érdekében. Ez magában foglalja a digitális átalakulásra irányuló erőfeszítéseket, ideértve többek között a polgárok szerepvállalásának növelését, a visszaélések bejelentésére szolgáló digitális, független és autonóm külső rendszerek létrehozását, valamint az e-kormányzási és e-közbeszerzési rendszerek kifejlesztését. Ezen törekvések keretében adott esetben léptékváltást kell végrehajtani, biztosítva ugyanakkor az emberi jogok védelmét, ezen belül többek között a magánélet tiszteletben tartásához való jogot.
13. A Tanács felkéri a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy az „Európa együtt” megközelítés szellemében szorosabban működjenek együtt a jó kormányzás előmozdítása és a fejlődést akadályozó korrupció elleni küzdelem érdekében, többek között „Európa együtt” kezdeményezések, a Global Gateway, valamint a partnerországokkal folytatott megerősített szakpolitikai párbeszéd révén. E tekintetben a Tanács üdvözli különösen a demokráciára vonatkozó globális „Európa együtt” kezdeményezést, amelynek középpontjában a jogállamiság és az elszámoltathatóság áll.
14. A Tanács felkéri továbbá a Bizottság szolgálatait, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy fokozzák az illegális pénzügyi mozgások – többek között a korrupt gyakorlatok révén szerzett pénzeszközök – elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseiket. Fel kell lépni az illegális pénzügyi mozgások ellen mind a kiindulási országokban, min pedig a tranzit- és célországokban. E tekintetben a Tanács üdvözli a Pénzügyi Akció Munkacsoportnak a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos, folyamatban lévő munkáját, valamint az Afrikának az illegális pénzügyi mozgások és a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemben való támogatására irányuló „Európa együtt” kezdeményezést.
15. A Tanács felkéri a Bizottság szolgálatait és az EKSZ-t, hogy rendszeresen tájékoztassák az elért eredményekről, biztosítva, hogy a meglévő jelentéstételi mechanizmusok figyelembe vegyék azokat az uniós intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a tágabb értelemben vett korrupció csökkentéséhez.

16. A Tanács hangsúlyozza, hogy a közintézmények – köztük a független ellenőrző intézmények –, a civil társadalmi szervezetek, a multilaterális szereplők, az emberijog-védők, az újságírók, a visszaélést bejelentő személyek, a média és a magánszektorbeli szervezetek kulcsfontosságú szerepet játszanak a társadalom korrupcióval szembeni rezilienciájának megerősítésében és a fent említett célkitűzések megvalósításában.
